

Comisia drepturile omului și relații interetnice

RAPORT pe marginea proiectului de Hotărâre cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021

(nr.178 din 11.05.2022)

Comisia drepturile omului și relații interetnice a examinat Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021 și constată următoarele.

Raportul este structurat în cinci capitole și cuprinde constatările instituției privind problemele respectării drepturilor și libertăților omului din Republica Moldova în anul 2021, problemele respectării drepturilor copilului, rezumatul activităților de prevenire a torturii și informația relevantă despre situația persoanelor deținute în instituțiile penitenciare. Totodată, un capitol separat este dedicat activității Oficiului Avocatului Poporului, realizările și dificultățile cu care se confruntă.

Pe lângă constatările menționate mai sus, Raportul face referință la domeniile ce necesită intervenția instituțiilor publice competente în vederea îmbunătățirii situației, concluzii și recomandări la fiecare capitol ce analizează respectarea drepturilor și libertăților omului.

Raportul reflectă opinia Oficiului Avocatului Poporului cu privire la evoluțiile și/sau involuțiile privind respectarea drepturilor omului în țara noastră, precum și o evaluare complexă a respectării drepturilor copilului în Republica Moldova în anul 2021.

Important de menționat că, documentul face referință la constatările din Raportul alternativ prezentat Consiliului ONU pentru drepturile omului de către Oficiul Avocatului Poporului în anul 2021, în contextul celui de-al treilea ciclu al Evaluării Periodice Universale.

Pe data de 11 mai 2022 Comisia a desfășurat audieri publice pe marginea Raportului Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021 și a constatat că fenomenul nerespectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului continuă să fie o problemă la nivel național, care necesită acțiuni conjugate și eficiente pentru a reduce amploarea acestuia.

Relevant în acest sens este Studiul privind percepția respectării drepturilor omului, cel de-al treilea realizat la comanda Oficiului Avocatului Poporului în ultimii șase ani, care prezintă opinia populației privind

respectarea drepturilor omului în Republica Moldova. Astfel, percepțiile populației ce țin de respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului denotă că, majoritatea respondenților, 8 din 10, consideră că îmbunătățirea situației în domeniul respectării drepturilor omului depinde în mare măsură de Parlament, Guvern, ministere și departamentele acestora, dar și de primării, și de Președintele Republicii Moldova.

În comparație cu studiile precedente a crescut ponderea respondenților care consideră că îmbunătățirea situației în domeniul respectării drepturilor omului depinde de instituțiile statului.

În opinia respondenților, cea mai mare atenție privind respectarea drepturilor omului trebuie acordată copiilor, persoanelor în etate, femeilor, persoanelor cu dizabilități, victimelor violenței în familie, victimelor traficului de ființe umane.

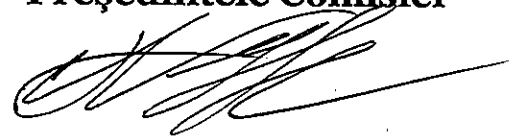
Ca urmare a examinării Raportului Avocatului Poporului, se constată că în anul 2021 Republica Moldova nu a făcut progrese semnificative în domeniul respectării drepturilor omului. Or, în conformitate cu cererile recepționate de Avocatul Poporului, cel mai des invocat și pretins drept încălcat au constituit: dreptul la un proces echitabil; dreptul la viață, integritate fizică și psihică; dreptul la ocrotirea sănătății; dreptul la libertatea individuală și siguranță; dreptul la asistență și protecție socială; dreptul la proprietate privată și protecția acesteia.

Comisia constată cu regret că, nici în anul 2021 n-a fost soluționată problema sediului corespunzător necesităților Oficiului Avocatului Poporului, o problemă care se perpetuează de mulți ani și necesită o rezolvare urgentă pentru a asigura buna desfășurare a activității instituției. Conform rezultatelor expertizelor efectuate începând cu anul 1998, se recomandă reconstrucția capitală a sediului Oficiului Avocatului Poporului.

Totodată, sunt necesare acțiuni ferme pentru a fortifica independența și a garanta finanțarea adecvată a Oficiului Avocatului Poporului, conform Principiilor referitoare la Statutul Instituțiilor Naționale pentru Apărarea Drepturilor Omului (Principiile de la Paris), adoptate prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, nr.48/134 din 20 decembrie 1993.

În concluzie, cu votul unanim al membrilor Comisiei, se propune examinarea în plen și adoptarea Hotărârii cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021.

Grigore NOVAC,
Președintele Comisiei

H O T Ă R Ă R E

cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021

În temeiul art. 128 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, și al art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul),

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – (1) Se ia act de Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021, precum și de opinia Comisiei drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului privind activitatea Oficiului Avocatului Poporului în perioada indicată.

(2) Se stabilește că raportul nominalizat cuprinde constatările Oficiului Avocatului Poporului privind problemele respectării drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021, privind problemele respectării drepturilor copilului în această perioadă, de asemenea cuprinde rezumatul activităților de prevenire a torturii și informația relevantă despre situația persoanelor deținute în instituțiile penitenciare, precum și informații referitoare la activitatea Oficiului Avocatului Poporului, realizările și dificultățile cu care se confruntă.

(3) Se ia act de constatările raportului menționat privind domeniile ce necesită intervenția instituțiilor publice competente în vederea îmbunătățirii situației și de recomandările propuse, acestea reflectând opinia Oficiului Avocatului Poporului cu privire la evoluțiile și/sau involuțiile în domeniul respectării drepturilor omului și a drepturilor copilului în Republica Moldova în anul 2021.

(4) Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021 cuprinde referințe la constatările din Raportul alternativ prezentat Consiliului ONU pentru drepturile omului de către Oficiul Avocatului Poporului în anul 2021, în contextul celui de-al treilea ciclu al Evaluării Periodice Universale.

Art. 2. – (1) Se apreciază monitorizarea și evaluarea de ansamblu a situației privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în

anul 2021, precum și analiza relevantă cuprinsă în Studiul privind percepția respectării drepturilor omului, acesta fiind al treilea studiu realizat la comanda Oficiului Avocatului Poporului în ultimii 6 ani.

(2) Se ia act de problemele în domeniu reflectate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021, precum și de recomandările formulate de către Avocatul Poporului și Avocatul Poporului pentru drepturile copilului în vederea înlăturării curențelor depistate.

(3) Se subliniază importanța implementării tuturor recomandărilor formulate în raportul menționat, care sunt adresate autorităților responsabile de remedierea situației și au scopul de a preveni și/sau a reduce considerabil fenomenul încălcării drepturilor omului.

Art. 3. – În vederea îmbunătățirii situației în domeniul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a soluționării problemelor enunțate, Guvernul, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Administrația Națională a Penitenciarelor, Ministerul Afacerilor Interne, Comisia Electorală Centrală, Ministerul Educației și Cercetării, autoritățile administrației publice locale, precum și alte autorități competente vor examina recomandările formulate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021 și se vor implica plenar pentru a asigura implementarea acestora.

Autoritățile vizate vor informa Parlamentul în termen rezonabil cu privire la implementarea recomandărilor.

Art. 4. – Guvernul:

a) va întreprinde acțiunile necesare pentru înlăturarea curențelor depistate, pentru perfecționarea și consolidarea cadrului normativ existent, de asemenea va adopta în termen rezonabil actele normative necesare pentru implementarea recomandărilor cuprinse în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021;

b) va colabora activ cu Oficiul Avocatului Poporului în procesul de soluționare a problemelor ce au impact negativ asupra drepturilor și libertăților omului;

c) va crea un mecanism de monitorizare a implementării recomandărilor formulate de Avocatul Poporului;

d) va acționa hotărât în vederea fortificării independenței și garantării finanțării suficiente a Oficiului Avocatului Poporului, precum și în vederea asigurării instituției naționale pentru protecția drepturilor omului cu un sediu adecvat pentru buna desfășurare a activității.

Art. 5. – Autorităților administrației publice locale de toate nivelurile li se recomandă:

a) să asigure respectarea drepturilor și libertăților omului potrivit competențelor ce le revin;

b) să întreprindă măsuri ferme în vederea angajării de specialiști pentru protecția drepturilor copilului în cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul întâi;

c) să asigure informarea activă, corectă și în timp util a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și a problemelor de interes personal în condițiile Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație;

d) să asigure transparența în procesul decizional în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Art. 6. – Comisiilor permanente ale Parlamentului li se recomandă:

a) să desfășoare audieri publice pe marginea subiectelor abordate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021, ținând cont de domeniile lor de competență;

b) să se ghideze, în procesul de perfecționare și ajustare a cadrului normativ național, de recomandările expuse în raportul nominalizat;

c) să contribuie la consolidarea cadrului normativ în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului, astfel încât politicile statului să protejeze demnitatea umană și să ofere o protecție adecvată oricărei persoane;

d) să fortifice funcția de control parlamentar în domeniul respectării drepturilor și libertăților omului, precum și să monitorizeze modul de restabilire a drepturilor încălcate.

Art. 7. – Se recomandă Oficiului Avocatului Poporului:

a) să monitorizeze continuu modul de implementare a legislației în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului;

b) să colecteze permanent informații despre amploarea și tendințele fenomenului încălcării drepturilor omului la nivel național;

c) să contribuie constant la sensibilizarea societății pentru conștientizarea importanței cunoașterii de către fiecare persoană a drepturilor sale și a căilor legale de apărare a drepturilor și libertăților omului.

Art. 8. – Controlul asupra îndeplinirii prevederilor prezentei hotărâri se exercită de către Comisia drepturile omului și relații interetnice.

Art. 9. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

по Докладу народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году

На основании статьи 128 Регламента Парламента, принятого Законом № 797/1996, и частей (1) и (3) статьи 29 Закона о народном адвокате (омбудсмене) № 52/2014

Парламент принимает настоящее постановление.

Ст. 1. – (1) Принять к сведению Доклад народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году, а также заключение Комиссии Парламента по правам человека и межэтническим отношениям о деятельности Офиса народного адвоката за указанный период.

(2) Установить, что данный доклад включает в себя выводы Офиса народного адвоката по вопросам соблюдения прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году, по вопросам соблюдения прав ребенка за этот период, также доклад включает краткое изложение деятельности по предотвращению пыток и соответствующую информацию о положении заключенных в пенитенциарных учреждениях, равно как и информацию, относящуюся к деятельности Офиса народного адвоката, достижениям и трудностям, с которыми он сталкивается.

(3) Принять к сведению выводы вышеупомянутого доклада об областях, требующих вмешательства компетентных публичных учреждений для улучшения положения, и предложенные рекомендации, отражающие заключение Офиса народного адвоката о развитии и/или регрессе в области соблюдения прав человека и прав ребенка в Республике Молдова в 2021 году.

(4) Доклад народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году содержит ссылки на выводы из Альтернативного доклада, представленного Офисом народного адвоката в 2021 году Совету по правам человека ООН в контексте третьего цикла Универсального периодического обзора.

Ст. 2. – (1) Дать оценку мониторингу и общему обзору положения в области соблюдения прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году, а также релевантному анализу, включенному в третье за последние шесть лет

Исследование восприятия соблюдения прав человека, проведенное по заказу Офиса народного адвоката.

(2) Принять к сведению проблемы в этой области, отраженные в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году, а также рекомендации по устранению выявленных недостатков, представленные народным адвокатом и народным адвокатом по правам ребенка.

(3) Подчеркнуть важность выполнения всех изложенных в указанном докладе рекомендаций, которые адресованы органам, ответственным за улучшение положения и целью которых является предотвращение/предупреждение и/или значительное сокращение явления нарушения прав человека.

Ст. 3. – В целях улучшения положения в области соблюдения основных прав и свобод человека, а также решения означенных проблем Правительству, Министерству юстиции, Министерству финансов, Министерству здравоохранения, Министерству труда и социальной защиты, Национальной пенитенциарной администрации, Министерству внутренних дел, Центральной избирательной комиссии, Министерству образования и исследований, органам местного публичного управления, а также другим компетентным органам власти рассмотреть рекомендации, изложенные в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году и в полной мере принять участие в обеспечении их выполнения.

Указанным органам власти информировать Парламент в разумные сроки о выполнении рекомендаций.

Ст. 4. – Правительству:

a) предпринять необходимые действия для устранения выявленных недостатков, улучшения и укрепления существующей нормативной базы, а также в разумные сроки принять необходимые нормативные акты для выполнения рекомендаций, содержащихся в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году;

b) активно сотрудничать с Офисом народного адвоката в процессе решения проблем, оказывающих негативное влияние на права и свободы человека;

c) создать механизм мониторинга выполнения рекомендаций, представленных народным адвокатом;

d) предпринять решительные действия для укрепления независимости и гарантирования достаточного финансирования Офиса народного адвоката, а также для обеспечения национального учреждения по защите прав человека надлежащим помещением для осуществления деятельности.

Ст. 5. – Органам местного публичного управления всех уровней рекомендовать:

- а) обеспечить соблюдение прав и свобод человека в соответствии с их компетенцией;
- б) принять решительные меры для трудоустройства специалистов по защите прав ребенка в органы местного публичного управления первого уровня;
- с) обеспечить активное, правильное и своевременное информирование граждан по вопросам, представляющим общественный интерес, и вопросам, представляющим личный интерес, в соответствии с Законом о доступе к информации № 982/2000;
- д) обеспечить прозрачность процесса принятия решений в соответствии с положениями Закона о прозрачности процесса принятия решений № 239/2008.

Ст. 6. – Постоянным комиссиям Парламента рекомендовать:

- а) провести публичные слушания по вопросам, затронутым в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2021 году, согласно их сферам компетенции;
- б) руководствоваться изложенными в указанном докладе рекомендациями в процессе совершенствования и приведения национальной нормативной базы в соответствие с международными стандартами;
- с) способствовать укреплению нормативной базы в области защиты прав и свобод человека таким образом, чтобы государственная политика защищала человеческое достоинство и предоставляла адекватную защиту каждому человеку;
- д) усилить функцию парламентского контроля в области соблюдения прав и свобод человека, а также осуществлять мониторинг порядка восстановления нарушенных прав.

Ст. 7. – Офису народного адвоката рекомендовать:

- а) вести постоянный мониторинг порядка внедрения законодательства в области защиты прав и свобод человека;
- б) постоянно собирать информацию о масштабах и тенденциях явления нарушения прав человека на национальном уровне;
- с) непрерывно содействовать повышению уровня осведомленности общества для осознания важности знания каждым человеком своих прав и законных путей защиты прав и свобод человека.

Ст. 8. – Контроль за исполнением положений настоящего постановления возложить на Комиссию по правам человека и межэтническим отношениям.

Ст. 9. – Настоящее постановление вступает в силу со дня принятия.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА